

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Доуніверситетська підготовка іноземних громадян у Національному авіаційному університеті (НАУ) здійснюється з 1977 року, має багату історію і традиції. Сьогодні в знаному на весь світ авіаційному вищому навчальному закладі на базі факультету по роботі з іноземними студентами сформовано Центр міжнародної освіти, одним із підрозділів якого є підготовче відділення для іноземних громадян (ПВ).

Відповідно до законодавчої бази України основним завданням ПВ є здійснення освітньої діяльності з підготовки до вступу іноземних громадян у ВНЗ України, основу якої становить вивчення слухачами української мови та профільних дисциплін нерідною мовою та доведення рівня знань слухачів з фундаментальних дисциплін (математики, фізики, хімії, біології, комп'ютерної графіки) до рівня вимог університетських програм України. Процес адаптації іноземних громадян до умов життя і особливостей навчання в Україні складний і багатофакторний, тому актуальним є узагальнення накопиченого досвіду з пропедевтичної підготовки іноземців.

Фундамент, від якого залежить подальший успіх студентів під час навчання в технічних або медичних університетах, – це, безумовно, володіння українською мовою як інструментом для подальшого вивчення фахових дисциплін та вміння вирішувати комунікативні завдання в професійній сфері спілкування. Фізика, хімія, математика, біологія мають свою специфічну термінологію, для опанування якою необхідно знаходити правильні, методично вивірені підходи. У цьому важливу роль відіграє «тандем» у процесі навчання: викладач-філолог – викладач фахових дисциплін. Необхідно проводити підбір найбільш значимих і вживаних слів, словосполучень, конструкцій, які одночасно використовуються в декількох дисциплінах, і використовувати їх на уроках мови при вивченні синтаксичних конструкцій наукового стилю мовлення. Викладачам природничих дисциплін необхідно періодично узгоджувати між собою навчальні плани, визначення понять і позначення

величин. Це дозволить на заняттях із загальноосвітніх предметів дотримуватися єдиного мовного режиму, користуватися спільною системою позначень, здійснювати спільний підхід до вирішення загальних навчально-виховних завдань.

Науковий стиль – один із функціональних стилів літературної мови, який обслуговує сферу науки і виробництва. Специфічні особливості цього стилю зумовлені тим, що наукові тексти передають об'єктивну інформацію про природу, людину і суспільство. Людство отримує нові знання, зберігає і передає їх за допомогою наукових текстів. Рівень опанування слухачами ПВ науковим стилем мовлення характеризує їх готовність до сприйняття матеріалу на першому курсі університету.

У вищій школі основним елементом навчання є лекції. Іноземним студентам, особливо першокурсникам, сприймати лекції в «класичному» вигляді дуже складно. Тому задача викладачів ПВ – підготувати слухачів до такої форми подачі матеріалу. На пропедевтичному етапі доцільно поєднувати читання лекцій з практичним заняттям, що передбачає викладення більшої частини навчального матеріалу на дошці. Поступово слухачі мають оволодіти навичками конспектування усної мови викладача і засвоїти більш складний, неадаптований матеріал.

Запорукою успішності навчання є наявність комплексного навчально-методичного забезпечення курсу. Так, наприклад, нами створено комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Фізика» для слухачів ПВ інженерно-технічного спрямування, який відповідно до державних стандартів містить такі елементи: навчальні посібники; словник фізичних термінів; комплект наочних і роздавальних матеріалів для практичних занять; алгоритм застосування інтерактивних технологій на лабораторних заняттях; методичні рекомендації з використання матеріально-технічної бази НАУ для тематичних уроків; систему тестового і модульного контролю знань. Важливо, щоб навчальна література відповідала наступним вимогам: викладення матеріалу повинно бути скоординоване з програмою вивчення мови і адаптоване з урахуванням поетапного оволодіння студентами лексиною і конструкціями

наукового стилю мови з орієнтацією на спеціалізацію; мають бути стійкі міждисциплінарні зв'язки в межах свого блоку та безперервність окремих видів підготовки. Викладення учбового матеріалу обов'язково підпорядковується основному профілю спеціальності. Необхідно постійно вдосконалювати мультимедійні уроки з дисциплін, робочі зошити для практичних занять, завдання для поточного і модульного контролю.

Самостійна робота студентів забезпечується відповідними навчальними матеріалами і розробками з використанням інтернет-ресурсу. Це тести для самоконтролю, навчальні посібники в PDF-форматі, завдання для самостійного засвоювання матеріалу тощо.

І, звичайно, особистість викладача – його досвід, компетентність, грамотність, лояльність, об'єктивність, комунікабельність мають велике значення в навчанні іноземних громадян на ПВ. Завдання викладачів полягає в тому, щоб навчити слухачів грамотно висловлювати свої думки нерідною мовою, формулювати закони і давати характеристики природних явищ, відповідати на питання і складати питання за ситуацією, вільно володіти термінологією. Слід також ознайомити студентів з українськими традиціями і звичаями, культурою нашого народу. Дуже важлива об'єктивність судження викладача, його здатність мотивувати і направляти студентів у процесі навчання. Результат цього процесу багато в чому залежить від того, у межах яких організаційних форм навчання він реалізується. Окрім традиційних видів занять ефективним є проведення тематичних уроків та ознайомчо-виробничих екскурсій, які мотивують слухачів до свідомого вибору майбутньої спеціальності і сприяють підвищенню їхньої ерудиції.

Системний підхід до організації пропедевтичної підготовки іноземних громадян підвищує їх мотивацію до процесу навчання, створює умови для набуття ними первинних фахових знань і адаптації базової освіти студентів з усіх регіонів світу до програм українських вузів.